ECLI:LV:RIRT:2019:0122.C33546718.3.S

Lietas arhīva Nr. C-1806-19/7

AIZMUGURISKAIS SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā
Rīgā, 2019.gada 22.janvārī

Rīgas rajona tiesa
šādā sastāvā: tiesnese I. Bāliņa
ar sekretāri A.Bukbārdi,
izskatīja atklātā tiesas sēdē civillietu /pers. B/ prasībā pret SIA "MBWS distribution" par darba devēja uzteikuma atzīšanu par spēkā neesošu, atjaunošanu darbā, darba samaksas un morālā kaitējuma kompensācijas piedziņu.

Aprakstošā daļa

[1] 2018.gada 8.oktobrī, ar tā pēdējiem grozījumiem 2019.gada 8.janvārī, /pers. B/ (turpmāk - prasītāja) cēlusi tiesā prasību pret SIA "MBWS distribution" (turpmāk - atbildētājs) par darba devēja uzteikuma atzīšanu par spēkā neesošu, atjaunošanu darbā, darba samaksas un morālā kaitējuma kompensācijas piedziņu.

[1.1.] Prasītāja lūdz atzīt par spēkā neesošu atbildētāja darba līguma uzteikumu prasītājai; izbeigt darba tiesiskās attiecības starp prasītāju un atbildētāju; piedzīt no atbildētāja par labu prasītājai atlīdzību par darba piespiedu kavējumu 2946,47 *euro* apmērā; piedzīt kompensāciju par neizmantoto ikgadējo apmaksāto atvaļinājumu 298,28 *euro* apmērā; piedzīt izdevumus par advokāta juridisko palīdzību 484 *euro* apmērā.

[1.2.] Prasības pieteikumā norādīts, 2017.gada 11.septembrī prasītāja kā darba ņēmējs un atbildētājs kā darba devējs noslēdza darba līgumu. Saskaņā ar līguma 1.1.punkta noteikumiem prasītāja no līguma parakstīšanas brīža veica galvenās grāmatvedes pienākumus.

Puses bija vienojušās, ka prasītājas darba alga pirms nodokļu nomaksas tiks noteikta šādā kārtībā: 1141 *euro* no 2017.gada 11.septembra; 1286 *euro* no 2017.gada 1.oktobra; 1432 *euro* no 2017.gada 1.novembra.

No 2017.gada 1.novembra līdz pat šī pieteikuma sagatavošanas brīdim prasītājas darba alga saskaņā ar līgumu bija noteikta 1432 *euro* pirms nodokļu nomaksas.

Pēdējo mēnešu laikā gaisotne darba vietā bija ļoti pasliktinājusies. Ilgstoši prasītāja izjuta nemitīgu psiholoģisku spiedienu un mobingu (psiholoģisko teroru) no atsevišķu kolēģu puses, it īpaši uzņēmuma vadības, kurai prasītāja nepatika kādu tikai tai zināmu subjektīvu vai personisku iemeslu dēļ.

Atbildētājs prasītājai nekad nav piemērojis disciplinārsodus par kādu darba pienākumu neizpildi vai nepienācīgu izpildi. Savukārt 2018.gada 5.septembrī atbildētāja vadība prasītāju mutiski apmeloja darba pienākumu pārkāpšanā, tāpēc prasītājai bija jāparaksta darba devēja sastādītie dokumenti, un prasītāja tika atlaista. Prasītājai šajā dienā izsniedza uzteikumu. Šo apvainojumu un apmelojumu rezultātā, kā arī pēdējā darba tiesisko attiecību pastāvēšanas mēneša laikā pret prasītājas vērstās negatīvās attieksmes un psiholoģiskā terora dēļ prasītāja tika novesta līdz augstam psiholoģiskas spriedzes stāvoklim, un viņai no darba devēja puses apzināti tika radīts milzīgs stress un apjukums. Pirms prasītājas atlaišanas, kas notika pēkšņi un prasītājai negaidīti, no prasītājas netika pieprasīti nekādi rakstveida paskaidrojumi par radušos situāciju.

Darba devēja uzteikums prasītājai bija prettiesisks, jo uzteikumā nav norādīts neviens no 101.panta pirmajā daļā minētajiem gadījumiem, kad darba līgums ir izbeidzams uz uzteikuma pamata. Uzteikuma iemesli netika izskaidroti arī mutvārdos, tādējādi prasītājai pat nevarēja būt iespējams izvērtēt iespējamā pārkāpuma apstākļus vai līguma uzteikšanas iemeslus. Līdz ar to atbildētāja uzteikums nevar tikt uzskatīts par tiesisku. Tāpat arī atbildētāja uzteikums nav tiesiski pamatots, jo nav norādīts uzteikuma pamatojums, tādējādi uzteikums ir atzīstams par spēkā neesošu.

[2] Atbildētājs paskaidrojumus tiesai nav sniedzis.

Atbildētājam par lietas izskatīšanas vietu un laiku paziņots likumā noteiktā kārtībā, 2018.gada 3.decembrī nosūtot pavēsti uz tās juridisko adresi.

Civilprocesa likuma 56.panta sestā daļa noteic, ka tiesas dokumentus juridiskajai personai piegādā pēc tās juridiskās adreses. Savukārt Civilprocesa likuma 56.[1] panta otrā daļa nosaka, ka tas, ka tiesas dokumenti ir piegādāti uz juridiskās personas juridisko adresi un no pasta tiek saņemta izziņa par sūtījuma izsniegšanu vai dokumenti tiek nosūtīti atpakaļ, pats par sevi neietekmē dokumentu paziņošanas faktu.

Tiesa atzīst, ka ir uzskatāms, ka par tiesas sēdi atbildētājam ir paziņots atbilstoši Civilprocesa likuma 56. un 56.[1]pantā noteiktajam.

Civilprocesa likuma 156.panta pirmo daļu, ja uz tiesas sēdi nav ieradies, kāds no lietas dalībniekiem, tiesa uzsāk lietas izskatīšanu, ja vien saskaņā ar šā likuma 209. vai 210. pantu nav pamats to atlikt.

Ņemot vērā, pusēm par tiesas sēdi paziņots likumā noteiktajā kārtībā, tiesa atzīst par iespējamu skatīt lietu bez atbildētāja klātbūtnes.

[3] Civilprocesa likuma 208.[1]pants nosaka, ka aizmugurisks spriedums ir spriedums, ko pirmās instances tiesa taisa lietā, kurā atbildētājs nav sniedzis paskaidrojumus par prasību un nav ieradies pēc tiesas aicinājuma, nepaziņojot neierašanās iemeslu.

2018.gada 10.oktobrī atbildētājam ir nosūtīts prasības pieteikums. 2018.gada 3.decembrī atbildētājam uz juridiska adresi ir nosūtīta pavēste par tiesas sēdi 2019.gada 8.janvārī plkst.13.00. Atbildētājs uz tiesas sēdi nav ieradusies un paskaidrojumus nav sniedzis.

Tiesa atzīst, ka ir iestājies Civilprocesa likuma 208.[1]pantā noteiktais gadījums, kad ir taisāms aizmuguriskais spriedums, jo nav saskatāmi Civilprocesa likuma 208.[1] panta otrajā daļā noteiktie ierobežojumi aizmuguriska sprieduma taisīšanai.

[4] Tiesas sēdē prasītājas pārstāvis iesniedz prasības pieteikuma grozījumus, kuros atsauc prasību daļā par morālā kaitējuma piedziņu un daļā

par prasītājas atjaunošanu galvenās grāmatvedes amatā. Papildus lūdz piedzīt izdevumus par advokāta juridisko palīdzību. Uztur prasību uz prasības pieteikumā norādītajiem apstākļiem.

Motīvu daļa

[5] Noklausījusies prasītājas pārstāves paskaidrojumus, pārbaudījusi lietā esošos rakstveida pierādījumus, tiesa atzīst, ka prasība ir pamatota un apmierināma.

[6] Lietā nav strīds, ka 2017.gada 11.septembrī starp atbildētāju kā darba devēju un prasītāju kā darba ņēmēju noslēgts darba līgums, ar kuru prasītājs pieņem darbā atbildētāju par galveno grāmatvedi (lietas 8.-12.lapa).

Tāpat no lietas materiāliem izriet, ka ar 2018.gada 5.septembra rīkojumu Nr.050918-kd tika pārtrauktas darba tiesiskās attiecības ar atbildētāju, no 2018.gada 5.oktobra, pēc atbildētāja uzteikuma, saskaņā ar Darba likuma 101.pantu (lietas 13.lapa).

[7] Prasītāja lūdz atzīt par spēkā neesošu atbildētāja darba līguma uzteikumu prasītājai un izbeigt darba tiesiskās attiecības starp prasītāju un atbildētāju.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 93.pantu katrai pusei jāpierāda tie fakti, uz kuriem tā pamato savus prasījumus vai iebildumus. Prasītājam jāpierāda savu prasījumu pamatotība. Atbildētājam jāpierāda savu iebildumu pamatotība.

Civilprocesa likuma 97.panta pirmā daļa paredz, ka tiesa novērtē pierādījumus pēc savas iekšējās pārliecības, kas pamatota uz tiesas sēdē vispusīgi, pilnīgi un objektīvi pārbaudītiem pierādījumiem, vadoties no tiesiskās apziņas, kas balstīta uz loģikas likumiem, zinātnes atziņām un dzīvē gūtiem novērojumiem.

Darba likuma 101.pants noteic, ka darba devējam ir tiesības rakstveidā uzteikt darba līgumu, vienīgi pamatojoties uz apstākļiem, kas saistīti ar darbinieka uzvedību, viņa spējām vai ar saimniecisku, organizatorisku, tehnoloģisku vai līdzīga rakstura pasākumu veikšanu uzņēmumā, šādos gadījumos:

1) darbinieks bez attaisnojoša iemesla būtiski pārkāpis darba līgumu vai noteikto darba kārtību;

2) darbinieks, veicot darbu, rīkojies prettiesiski un tādēļ zaudējis darba devēja uzticību;

3) darbinieks, veicot darbu, rīkojies pretēji labiem tikumiem, un šāda rīcība nav savienojama ar darba tiesisko attiecību turpināšanu;

4) darbinieks, veicot darbu, ir alkohola, narkotiku vai toksiska reibuma stāvoklī;

5) darbinieks rupji pārkāpis darba aizsardzības noteikumus un apdraudējis citu personu drošību un veselību;

6) darbiniekam nav pietiekamu profesionālo spēju nolīgtā darba veikšanai;

7) darbinieks nespēj veikt nolīgto darbu veselības stāvokļa dēļ, un to apliecina ārsta atzinums;

8) ir atjaunots darbā darbinieks, kurš agrāk veica attiecīgo darbu;

9) tiek samazināts darbinieku skaits;

10) tiek likvidēts darba devējs — juridiskā persona vai personālsabiedrība;

11) darbinieks pārejošas darbnespējas dēļ neveic darbu vairāk nekā sešus mēnešus, ja darbnespēja ir nepārtraukta, vai vienu gadu triju gadu periodā, ja darbnespēja atkārtojas ar pārtraukumiem, šajā laikā neieskaitot grūtniecības un dzemdību atvaļinājumu, kā arī darbnespējas laiku, ja darbnespējas iemesls ir nelaimes gadījums darbā, kura cēlonis saistīts ar darba vides faktoru iedarbību, vai arodslimība.

Ja darba devējs ir nodomājis uzteikt darba līgumu, pamatojoties uz šā panta pirmās daļas 1., 2., 3., 4. vai 5.punkta noteikumiem, viņam ir pienākums pieprasīt no darbinieka rakstveida paskaidrojumu. Lemjot par iespējamo darba līguma uzteikumu, darba devējam ir pienākums izvērtēt izdarītā pārkāpuma smagumu, apstākļus, kādos tas izdarīts, kā arī darbinieka personiskās īpašības un līdzšinējo darbu.

Darba devējs var uzteikt darba līgumu, pamatojoties uz šā panta pirmās daļas 1., 2., 3., 4. vai 5.punkta noteikumiem, ne vēlāk kā viena mēneša laikā no pārkāpuma atklāšanas dienas, neieskaitot darbinieka pārejošas darbnespējas laiku vai laiku, kad viņš ir bijis atvaļinājumā vai nav veicis darbu citu attaisnojošu iemeslu dēļ, bet ne vēlāk kā 12 mēnešu laikā no pārkāpuma izdarīšanas dienas.

Uzteikt darba līgumu šā panta pirmās daļas 6., 7., 8. vai 9.punktā minēto iemeslu dēļ ir atļauts, ja darba devējam nav iespējams darbinieku ar viņa piekrišanu nodarbināt citā darbā tai pašā vai citā uzņēmumā.

Izņēmuma kārtā darba devējam ir tiesības viena mēneša laikā celt prasību tiesā par darba tiesisko attiecību izbeigšanu gadījumos, kas nav minēti šā panta pirmajā daļā, ja viņam ir svarīgs iemesls. Par šādu iemeslu atzīstams katrs tāds apstāklis, kas, pamatojoties uz tikumības un savstarpējas taisnprātības apsvērumiem, neļauj turpināt darba tiesiskās attiecības. Jautājumu par svarīga iemesla esamību izšķir tiesa pēc sava ieskata.

Pirms darba līguma uzteikšanas darba devējam ir pienākums noskaidrot, vai darbinieks ir darbinieku arodbiedrības biedrs.

Saskaņā ar Darba likuma 102.pantu, uzteicot darba līgumu, darba devējam ir pienākums rakstveidā paziņot darbiniekam par tiem apstākļiem, kas ir darba līguma uzteikuma pamatā.

Darba likuma 103.panta pirmā daļa noteic, ka ja darba koplīgumā vai darba līgumā nav noteikts garāks uzteikuma termiņš, darba devējam, uzteicot darba līgumu, jāievēro šādi termiņi:

1) nekavējoties — ja darba līgums tiek uzteikts šā likuma 101. panta pirmās daļas 2., 4. vai 7. punktā noteiktajos gadījumos;

2) 10 dienas — ja darba līgums tiek uzteikts šā likuma 101. panta pirmās daļas 1., 3., 5. vai 11. punktā noteiktajos gadījumos;

3) viens mēnesis — ja darba līgums tiek uzteikts šā likuma 101. panta pirmās daļas 6., 8., 9. vai 10. punktā noteiktajos gadījumos.

Tiesa atzīst, ka darba līguma uzteikums prasītājai nav tiesiski pamatots un neatbilst noteiktajai darba līguma uzteikšanas kārtībai. Ņemot vērā iepriekš minēto un vērtējot lietas materiālus kopumā, ir pamats atzīt par spēkā neesošu atbildētāja darba līguma uzteikumu prasītājai un izbeigt darba tiesiskās attiecības starp prasītāju un atbildētāju.

[8] Atlīdzība par darba piespiedu kavējumu 2946,47 *euro* apmērā un kompensācija par neizmantoto ikgadējo apmaksāto atvaļinājumu 298,28 *euro* apmērā piedzenama, saskaņā ar Darba likuma 126.panta pirmajai daļai, darbiniekam, kas prettiesiski atlaists no darba un atjaunots iepriekšējā darbā, saskaņā ar tiesas spriedumu izmaksājama vidējā izpeļņa par visu darba piespiedu kavējuma laiku. Atlīdzība par visu darba piespiedu kavējuma laiku izmaksājama arī gadījumā, ja tiesa, kaut arī pastāv pamats darbinieku atjaunot iepriekšējā darbā, pēc viņa lūguma izbeidz darba tiesiskās attiecības ar tiesas spriedumu.

Līguma 4.1.punktā puses vienojās, ka prasītājai 2017.gada 11.septembra mēneša bruto darba alga ir 1141 euro. Līguma 4.2.punktā puses vienojās, ka prasītājai 2017.gada 1.oktobra mēneša bruto darba alga ir 1286 euro. Līguma 4.3.punktā puses vienojās, ka prasītājai mēneša bruto darba alga no 2017.gada 1.novembra ir 1432 *euro*.

[9] Prasītāja lūdz tiesu piedzīt zvērināta advokāta izdevumus 484 *euro* apmērā.

Civilprocesa likuma 44.panta pirmās daļas a) apakšpunkts noteic, ka atlīdzināmie izdevumi advokāta palīdzības samaksai prasībās, kurām ir mantisks raksturs un kurās prasības summa nepārsniedz 8500 *euro*, - to faktiskajā apmērā, tomēr ne vairāk par 30 procentiem no prasījuma apmierinātās daļas.

Civilprocesa likuma 44.panta ceturtā daļa noteic, ja prasība ir izskatīta tikai pirmās instances tiesā, atlīdzināmie izdevumi advokāta palīdzības samaksai nedrīkst pārsniegt 50 procentus no šā panta pirmajā daļā noteiktā maksimālā atlīdzības apmēra.

Tādējādi no atbildētājas prasītāja labā piedzenami izdevumi zvērināta advokāta palīdzības samaksai 484 *euro* apmērā.

[10] Civilprocesa likuma 42.panta pirmā daļa noteic, ka tiesas izdevumi, ja prasītājs no to samaksāšanas bijis atbrīvots, piespriežami no atbildētāja valsts ienākumos proporcionāli apmierinātajai prasījuma daļai.

Tā kā atbilstoši Civilprocesa likuma 43.panta pirmās daļas 1.punktam prasītāja prasībās par darba samaksas piedziņu un citiem darbinieku prasījumiem, kas izriet no darba tiesiskajām attiecībām, ir atbrīvota no tiesas izdevumu samaksas, tad, saskaņā ar Civilprocesa likuma 34.panta pirmās daļas 1.punkta noteikumiem, no atbildētāja valsts labā par prasītājas prasījumu ir piedzenama valsts nodeva 364,43 *euro* apmērā.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 39.panta pirmās daļas 5.punktu no atbildētāja valsts labā piedzenami ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi 5,51 *euro* (lietas 2.lapa)

[11] Civilprocesa likuma 204.[1]pants nosaka, ka, taisot spriedumu par naudas summas un tiesas izdevumu piedziņu, tiesa nosaka termiņu sprieduma labprātīgai izpildei, kas nedrīkst būt garāks par 10 dienām no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Tiesa atzīst, ka konkrētajā gadījumā atbildētājam nosakāms 10 dienu termiņš sprieduma labprātīgai izpildei.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Civilprocesa likuma 8., 41.panta pirmo daļu., 96., 97., 193., 195., 204.[1] pantu, tiesa

nosprieda:

prasību apmierināt.

Atzīt par spēkā neesošu SIA "MBWS distribution", reģistrācijas numurs 40103539026, 2017.gada 11.septembra darba līguma uzteikumu /pers. B/, personas kods /personas kods/.

Izbeigt darba tiesiskās attiecības starp SIA "MBWS distribution", reģistrācijas numurs 40103539026, un /pers. B/, personas kods /personas kods/.

Piedzīt no SIA "MBWS distribution", reģistrācijas numurs 40103539026, par labu /pers. B/, personas kods /personas kods/, atlīdzību par darba piespiedu kavējumu 2946,47 *euro* apmērā, kompensāciju par neizmantoto ikgadējo apmaksāto atvaļinājumu 298,28 *euro* apmērā un izdevumus par advokāta juridisko palīdzību 484 *euro* apmērā, pārskaitot uz /pers. B/, personas kods /personas kods/, bankas kontu Nr./konta numurs/, AS "Swedbank".

Piedzīt no SIA "MBWS distribution", reģistrācijas numurs 40103539026, valsts labā nenomaksāto valsts nodevu 364,43 *euro* apmērā un nenomaksātos ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 5,51 *euro* apmērā.

Valsts nodeva iemaksājama - Saņēmējs: Valsts kase, reģistrācijas Nr. 90000050138, Saņēmēja banka: Valsts kase, BIC kods TRELLV22, konta Nr. LV55TREL1060190911200. Maksājuma mērķī jānorāda atsauce uz Rīgas rajona tiesas 2019.gada 22.janvāra spriedumu civillietā Nr.C33546718.

Ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi iemaksājami - Saņēmējs: Tiesu administrācija NMR 90001672316, ar PVN apliekamās personas reģistrācijas Nr. LV90001672316, Saņēmēja iestāde: Valsts kase, kods TRELLV22, konta Nr. LV51TREL2190458019000. Maksājuma mērķī jānorāda ieņēmumu ekonomiskās klasifikācijas kods- 21499 un atsauce uz Rīgas rajona tiesas 2019.gada 22.janvāra spriedumu civillietā Nr.C33546718.

Noteikt sprieduma labprātīgai izpildei daļā par tiesas izdevumu piedziņu valsts labā termiņu - 10 dienas no sprieduma stāšanās spēkā. Labprātīgi izpildot spriedumu daļā par tiesas izdevumu- valsts nodevas un ar lietas izskatīšanu saistīto izdevumus piedziņu valsts labā, maksājumu apliecinošu dokumentu iesniegt Rīgas rajona tiesā.

Prasītāja spriedumu var pārsūdzēt Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijā 20 dienu laikā, sūdzību iesniedzot Rīgas rajona tiesā.

Atbildētājs 20 dienu laikā no aizmugurisko sprieduma nosūtīšanas dienas ir tiesīgs iesniegt tiesai, kura taisījusi aizmugurisku spriedumu, pieteikumu par tiesvedības atjaunošanu un lietas izskatīšanu no jauna.

Tiesnese I.Bāliņa